

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ตอบเอง (Self-administered Questionnaire) เพื่อศึกษาถึงความรู้ ทัศนคติและการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่น รวมถึงความแตกต่างของระดับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาในวัยรุ่นชายหญิงที่มีอายุและการศึกษาต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วัยรุ่นชายและหญิงอายุตั้งแต่ 13 – 21 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 745,213 คน (ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2543)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จของ Taro Yamane (จากหนังสือ Statistics ของ Taro Yamane หน้า 886 อ้างถึงในวิเชียร เกตุสิงห์, 2543: 24) โดยพิจารณาจำนวนประชากรทั้งหมด 745,213 คน ซึ่งต้องการความเชื่อมั่น 95% และความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดได้ไม่เกิน 5% และได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างไว้ไม่ต่ำกว่า 400 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 420 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

1.การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งลำดับชั้น (Stratified Sampling) โดยแบ่งเขตตามเขตการปกครองของกรุงเทพมหานครทั้งหมด 50 เขต เป็น 6 กลุ่ม ได้ดังนี้ (มณฑล ี หนูสีไส,2542:38)

- กลุ่มที่ 1 มี 9 เขต คือ เขตดุสิต เขตบางซื่อ เขตบางรัก เขตปทุมวัน เขตพระนคร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตพญาไท เขตราชเทวี เขตสัมพันธวงศ์

- กลุ่มที่ 2 มี 9 เขต คือ เขตจตุจักร เขตลาดพร้าว เขตบางกะปิ เขตวังทองหลาง เขตบึงกุ่ม เขตบางเขน เขตหลักสี่ เขตดอนเมือง เขตสายไหม

- กลุ่มที่ 3 มี 8 เขต คือ เขตสวนหลวง เขตประเวศ เขตลาดกระบัง เขตมีนบุรี เขตหนองจอก เขตคลองสามวา เขตสะพานสูง เขตคันนายาว

- กลุ่มที่ 4 มี 9 เขต คือ เขตดินแดง เขตห้วยขวาง เขตวัฒนา เขตคลองเตย เขตบางนา เขตพระโขนง เขตสาทร เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา

- กลุ่มที่ 5 มี 8 เขต คือ เขตคลองสาน เขตธนบุรี เขตบางแค เขตทุ่งครุ เขตราษฎร์บูรณะ เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตจอมทอง

- กลุ่มที่ 6 มี 7 เขต คือ เขตบางพลัด เขตตลิ่งชัน เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตภาษีเจริญ เขตหนองแขม เขตทวีวัฒนา

2.การสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) โดยทำการจับฉลากเพื่อเลือกเขตออกมา 2 เขตจากแต่ละกลุ่มเขต จะได้จำนวนเขตทั้งหมด 12 เขต ดังต่อไปนี้

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่ เขตบางรัก และเขตปทุมวัน
- กลุ่มที่ 2 ได้แก่ เขตจตุจักร และเขตวังทองหลาง
- กลุ่มที่ 3 ได้แก่ เขตสวนหลวง และเขตลาดกระบัง
- กลุ่มที่ 4 ได้แก่ เขตบางคอแหลม และเขตดินแดง
- กลุ่มที่ 5 ได้แก่ เขตทุ่งครุ และเขตบางแค
- กลุ่มที่ 6 ได้แก่ เขตบางกอกน้อย และเขตตลิ่งชัน

3. การสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วนจำนวนตัวอย่าง (Quota Sampling) โดยจะกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตให้ได้เขตละ 35 คน ทั้งนี้จะเฉลี่ยให้เป็นเพศชายและหญิง 17 คน หรือ 18 คน โดยกำหนดว่าเมื่อทำการเก็บข้อมูลจะต้องได้จำนวนรวมของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงและเพศชายเฉลี่ยเท่ากัน คือ เพศหญิง 210 คน และเพศชาย 210 คน

4. การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยจะทำการสุ่มเลือกวัยรุ่นที่พบในสถานที่ต่างๆ อันเป็นแหล่งศูนย์รวมของกลุ่มวัยรุ่น อันได้แก่ ย่านศูนย์การค้าและโรงพยาบาล แหล่งซื้อขายสินค้าวัยรุ่น สถาบันการศึกษา สถาบันกวดวิชา และจุดศูนย์กลางทางการคมนาคม เช่น สถานีรถไฟ เป็นต้น จนครบตามจำนวนที่ต้องการ ทั้งนี้จะกระจายวัยรุ่นตามช่วงอายุต่างๆ ให้อยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยแจกแจงตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 วัยรุ่นที่ต่างเพศกันมีความรู้และทัศนคติเรื่องเพศศึกษาแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ เพศของวัยรุ่น

ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติและความรู้เรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่น

สมมติฐานที่ 2 วัยรุ่นที่มีอายุต่างกันมีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ ช่วงอายุของวัยรุ่น

ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติและความรู้เรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่น

สมมติฐานที่ 3 วัยรุ่นที่มีการศึกษาต่างระดับกันมีความรู้และทัศนคติเรื่องเพศศึกษาต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ ระดับการศึกษาของวัยรุ่น

ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติและความรู้เรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่น

สมมติฐานที่ 4 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษามีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่น

ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่น

ตัวแปรตาม คือ ความรู้เรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่น

สมมติฐานที่ 5 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติเรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่น

ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่น

ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติเรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาจากสื่อต่างๆ เช่น ประเภทของสื่อที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษา ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษาและการแสวงหาข้อมูลเรื่องเพศจากสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล เช่น พ่อแม่ ครู/อาจารย์ เพื่อน พี่น้อง คนรัก เป็นต้น รวมทั้งแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเพศศึกษาที่วัยรุ่นใช้ จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการพูดคุยเรื่องเพศและการสอนเรื่องเพศศึกษา ประเด็นที่ได้พูดคุย ความต้องการให้มีการสอนเรื่องเพศศึกษา บุคคลที่เหมาะสมในการสอนเรื่องเพศศึกษารวมถึงวิธีการสอนเพศศึกษา จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องการพูดคุยและการสอนเรื่องเพศศึกษา จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องเพศศึกษาและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศสัมพันธ์และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเพศศึกษาและการใช้สื่อ จำนวน 5 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการให้คะแนน และกำหนดมาตรฐานในการวัดตัวแปร ในแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1.คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อและแสวงหาข่าวสารในตอนที่ 2 จำนวน 3 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับการเปิดรับสื่อและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาจากสื่อต่างๆ

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
ไม่เปิดรับ	1	คะแนน

จากนั้นนำผลรวมของคะแนนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยแล้วจัดระดับการเปิดรับสื่อและข้อมูลข่าวสารเป็น 3 ระดับ คือ

ได้รับข่าวสารมาก	3.68 – 5.00	คะแนน
ได้รับข่าวสารปานกลาง	2.34 – 3.67	คะแนน

ได้รับข่าวสารน้อย 1.00 – 2.33 คะแนน

2.คำถามความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาในตอนที่ 6 จำนวน 20 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตอบถูกต้อง 1 คะแนน

ตอบผิด / ไม่ทราบ 0 คะแนน

จากนั้นนำมาแบ่งระดับความรู้ เป็น 3 ระดับ คือ

ระดับความรู้สูง คือ คะแนนตั้งแต่ 14 - 20

ระดับความรู้ปานกลาง คือ คะแนนระหว่าง 7 - 13

ระดับความรู้ต่ำ คือ คะแนนระหว่าง 0 - 6

โดยที่คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 20 คะแนน

และคะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ 0 คะแนน

3.ทัศนคติเกี่ยวกับการพูดคุยและการสอนเรื่องเพศศึกษาและทัศนคติเรื่องเพศศึกษาและการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในตอนที่ 5 และตอนที่ 6 ตอนละ 15 ข้อ เป็นการวัดโดยใช้มาตราวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	เชิงบวก	เชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

จากนั้นนำผลรวมของคะแนนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยแล้วจัดระดับทัศนคติเป็น 3 ระดับ คือ

ทัศนคติเชิงบวก 3.68 – 5.00 คะแนน

ทัศนคติเป็นกลาง	2.34 – 3.67	คะแนน
ทัศนคติเชิงลบ	1.00 – 2.33	คะแนน

ทั้งนี้ ทัศนคติเชิงบวกหมายถึงทัศนคติที่เหมาะสมมาก
 ทัศนคติเป็นกลางหมายถึงทัศนคติที่เหมาะสมปานกลาง
 ทัศนคติเชิงลบหมายถึงทัศนคติที่เหมาะสมน้อย

การทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่ได้เรียบเรียงแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา รวมถึงความเหมาะสมของการใช้ภาษาเพื่อขอคำวิจารณ์และแนวทางปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

2.การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน โดยคำนวณค่าความน่าเชื่อถือ ดังนี้

1) ในส่วนของคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศศึกษา หาความเชื่อถือได้โดยใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson's Method) สำหรับแบบทดสอบที่มีการให้คะแนนแต่ละข้อเป็นแบบ 0, 1 คือตอบถูกให้ 1 คะแนน และตอบผิดให้ 0 คะแนน ใช้สูตร KR21 ดังนี้ (อ้างใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2543:92)

$$rtt = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\overline{X}(k-\overline{X})}{kS^2} \right\}$$

เมื่อ	rtt	คือ	ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม
	k	คือ	จำนวนข้อ
	S ²	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับที่ได้การทดสอบ

\bar{X} คือ คะแนนเฉลี่ยรวมทั้งฉบับ

2) สำหรับการทดสอบความเชื่อถือได้ในส่วนของทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาที่ใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ใช้วิธีของครอนบาช (Cronbach) ที่เรียกว่า Alpha Coefficient หรือ Coefficient Alpha ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (อ้างใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2543: 93)

$$\alpha = \frac{k [1 - \sum V_i^2]}{(k-1) V_t}$$

เมื่อ	α	คือ ค่าความเชื่อถือได้
	k	คือ จำนวนข้อ
	V_i	คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	V_t	คือ ความแปรปรวนรวมของคะแนนทุกข้อ

ทั้งนี้ ค่าความเชื่อถือได้ของคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศศึกษาเท่ากับ 0.8463
ค่าความเชื่อถือได้ของทัศนคติเรื่องเพศศึกษาเท่ากับ 0.7537
โดยค่าความเชื่อถือได้ดังกล่าวถือเป็นค่าที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลเอง โดยนำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากวิทยุรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ตามบริเวณแหล่งวิทยุรุ่นในแต่ละเขตให้ช่วยตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนเมื่อผู้ตอบแบบสอบถามตอบเสร็จ

การประมวลผลข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ตรวจสอบความถูกต้องแล้วลงรหัส (Coding) จากนั้นนำไปประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows เพื่อคำนวณหาค่าสถิติที่ต้องการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) เพื่ออธิบายข้อมูลด้านประชากร ระดับความรู้ ทักษะคิด และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential) เป็นการนำสถิติวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อ ดังนี้

- สมมติฐานที่ 1 ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์สถิติแบบ t-test
- สมมติฐานที่ 2 และ 3 ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)
- สมมติฐานที่ 4 และ 5 ทดสอบสมมติฐานโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' s Product Moment Correlation Coefficient)